

Економічний аналіз міжнародного бізнесу
Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Міжнародна економіка
Статус дисципліни	Нормативна (обов'язкова)
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	III курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	120 годин (4 кредитів) (лекції – 18 год., практичні заняття – 36 год., СРС – 66 год.)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен, модульна контрольна робота, розрахункова робота, календарний контроль
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/ (згідно розкладу)
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лекції проводить: к.е.н., доц., доцент кафедри МЕ, Черненко Наталя Олександрівна, chernekonatasha0@gmail.com 0677651109 Практичні заняття проводить к.е.н., доц., доцент кафедри МЕ, Черненко Наталя Олександрівна, chernekonatasha0@gmail.com
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей:

ФК 6 - Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ФК 10 - Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

ФК 11 - Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

ФК 13 - Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

А також:

- розуміти основні положення теорії й практики щодо організації і проведення економічного аналізу в різних сферах підприємницької діяльності;
- опанувати необхідні практичні навички для обґрунтування прийнятих рішень в галузі фінансової політики та управління виробництвом.

Знання, які отримали студенти під час вивчення цієї дисципліни (кредитного модуля), дають змогу глибше освоїти такі важливі курси, як «Міжнародна економіка», «Міжнародні фінанси», «Фінанси підприємств», «Інтеграційні процеси: європейська інтеграція», «Логістика», «Міжнародні економічні відносини», «Транснаціональні корпорації» та ін.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

Предмет навчальної дисципліни:

- 1) є методи системного дослідження функцій об'єкта (виробу, процесу, структури), спрямовані на мінімізацію затрат у сферах проектування, виробництва та експлуатації об'єкта при збереженні його якості та корисності;
- 2) є теорія і практика проведення економічного аналізу на підприємстві.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, ступеня бакалавр, студенти після засвоєння навчальної дисципліни (кредитного модуля) мають продемонструвати такі результати навчання:

ПРН 2 – Формувати місію та стратегічні цілі підприємства.

ПРН 4 – Проводити порівняльну характеристику страхових продуктів та обирати відповідні.

ПРН 5 – Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 6 – Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 7 – Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 8 – Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 10 – Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11 – Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12 – Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13 – Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 15 – Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН 16 – Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 17 – Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 18 – Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 19 – Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 21 – Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 22 – Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

А також мати знання:

- предмету, змісту, завдання і видів економічного аналізу;
- методів економічного аналізу;
- основних положень інформаційної бази економічного аналізу;
- систему комплексного економічного аналізу та пошуку резервів виробництва;
- методики проведення аналізу використання основних виробничих фондів та виробничих потужностей;
- методики проведення аналізу виробництва і реалізації продукції;
- методики проведення аналізу собівартості продукції (робіт, послуг);
- методики проведення аналізу прибутку та рентабельності виробництва.

Мати уміння:

- визначати мету проведення економічного аналізу, розробляти програму його проведення;
- здійснювати підбір необхідної інформації за даними бухгалтерського та оперативного обліку, фінансової та статистичної звітності;
- аналізувати основні показники виробничо-господарської і фінансової діяльності підприємств;
- складати аналітичні огляди, формулювати висновки, рекомендації і практичні пропозиції на основі проведеного аналізу;
- аналізувати узгодженість фінансових і виробничих показників при розробці політики економічної поведінки підприємства на ринку;
- володіти прийомами прогностичного аналізу, який дозволяє обґрунтувати перспективи виробничо-господарської діяльності підприємства;
- проводити оцінку фінансового ризику при здійсненні господарських операцій.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Необхідні навички для вивчення дисципліни (кредитного модуля): володіння текстовими редакторами, вміння розраховувати та пояснювати основні економічні показники, необхідні навички самостійної пошукової роботи в мережі Інтернет.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна (кредитний модуль) «Економічний аналіз міжнародного бізнесу» вивчається на основі дисциплін загальної підготовки, після вивчення курсів: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Національна економіка» та у сукупності з кредитними модулями: «Фінанси», «Статистика», «Економіка підприємства», «Конкурентоспроможність підприємства», «Інвестування». Програма КМ «Економічний аналіз» складена відповідно до місця і значення кредитного модуля (дисципліни) за структурно-логічною схемою, передбаченою стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра, за напрямом: «Міжнародна економіка» і охоплює всі змістові модулі, передбачені стандартом. Основна задача кредитного модуля - озброїти студентів глибокими знаннями в області: економічного аналізу трудових ресурсів, сировини і матеріалів, виробничих фондів та фінансового стану підприємств.

Дисципліна (кредитний модуль) «Економічний аналіз міжнародного бізнесу» забезпечує фундамент для подальшого вивчення таких модулів, як: «Основи підприємництва», «Податкова система», «Конкуренція та конкурентоспроможність міжнародного бізнесу», «Міжнародні економічні відносини», «Світогосподарські зв'язки», «Фінанси підприємств», «Організація виробництва», «Міжнародна логістика в Індустрії 4.0», а також, слугує засобом формування у студентів системного осмислення аналітично-облікового аспекту функціонування підприємства, що сприятиме більш зваженому та обґрунтованому виконанню аналітичної частини дипломної роботи.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ I. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ.

Тема 1. ЗМІСТ, ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ.

- 1.1 Зміст і завдання економічного аналізу.
- 1.2 Предмет і категорії економічного аналізу.
- 1.3 Типологія економічного аналізу.
- 1.4 Економічний аналіз в управлінні виробництвом.

Тема 2. МЕТОДОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ.

- 2.1 Зміст понять методологія, метод, методика економічного аналізу.
- 2.2 Методичні прийоми економічного аналізу.
- 2.3 Організація економічного аналізу та його інформаційне забезпечення.

Розділ II. УПРАВЛІНСЬКИЙ АНАЛІЗ

Тема 3. АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

- 3.1 Завдання і джерела аналізу.
- 3.2 Аналіз виконання плану та динаміки виробництва і реалізації продукції.
- 3.3 Аналіз складу і асортименту продукції.
- 3.4 Оперативний аналіз виробництва і реалізації продукції.
- 3.5 Аналіз ритмічності і рівномірності виробництва.
- 3.6 Аналіз якості продукції.

3.7 Аналіз резервів зростання обсягу виробництва продукції.

3.8 Аналіз маркетингової діяльності підприємства.

3.9 Сезонні коливання як елемент дослідження ринку.

Тема 4. АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

4.1 Аналіз використання трудових ресурсів і фонду оплати праці.

4.1.1 Завдання і джерела аналізу.

4.1.2 Оцінювання забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.

4.1.3 Аналіз використання робочого часу.

4.1.4 Аналіз продуктивності праці.

4.1.5 Аналіз фонду заробітної плати.

4.2 Аналіз забезпеченості і використання основних фондів підприємства.

4.2.1 Завдання, напрямки і джерела аналізу.

4.2.2 Поняття, структура, стан і рух основних фондів.

4.2.3 Аналіз використання основних фондів.

4.2.4 Аналіз використання устаткування.

4.3 Аналіз забезпеченості і використання матеріальних ресурсів.

4.3.1 Завдання і напрямки аналізу.

4.3.2 Аналіз забезпеченості виробництва матеріальними ресурсами.

4.3.3 Аналіз використання матеріальних ресурсів.

Тема 5. АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО

5.1 Завдання, напрямки, інформаційне забезпечення аналізу собівартості.

5.2 Класифікація витрат на виробництво.

5.3 Аналіз витрат за економічними елементами.

5.4 Аналіз витрат за статтями калькуляцій.

5.5 Аналіз витрат на одну гривню продукції.

5.6 Аналіз собівартості окремих видів продукції.

Розділ III. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

Тема 6. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

6.1 Зміст, завдання, інформаційне забезпечення аналізу.

6.2 Формування доходів, витрат і прибутків підприємства.

6.3 Аналіз прибутків від виробництва продукції.

6.4 Аналіз прибутків від реалізації продукції.

6.5 Маржинальний аналіз.

6.6 Аналіз рівня беззбитковості.

6.7 Аналіз рентабельності.

6.8 Аналіз виробничого і фінансового левериджу.

6.9 Оцінювання резервів зростання прибутку і рентабельності продукції.

Тема 7. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

7.1 Зміст, завдання, інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства.

7.2 Загальне оцінювання балансу підприємства.

7.3 Аналіз платоспроможності і ліквідності.

7.4 Аналіз фінансової стійкості підприємства.

7.5 Аналіз ділової активності підприємства.

7.6 Аналіз прибутковості капіталу.

7.7 Діагностика ймовірності банкрутства підприємства.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література

1. Андрєєва Г. І. Економічний аналіз : навчально-методичний посіб. Андрєєва Г. І. - К. : Знання, 2008. - 263 с.

2. Економічний аналіз (практикум) : [навчальний посібник] / Антонюк О. П., Ступницька Т. М., Купріна Н. М., Підгорна. І. Є. – Львів : «Магнолія – 2006», 2010. – 320 с.

3. Баканов М. И. Теория экономического анализа : учебник / М. И. Баканов, А. Д. Шеремет. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 416 с.
4. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : навчальний посібник / Грабовецький Б. Є. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
5. Грабовецький Б. Є. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт і підготовки до складання екзаменів з дисципліни "Загальна теорія статистики" для студентів усіх форм навчання / Грабовецький Б. Є. – Вінниця : ВДГУ, 2007. – 64 с.
6. Економічний аналіз : навчальний посібник / [М. А. Болух, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатюк та ін.]; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченко – К. : КНЕУ, 2006. – 540 с.
7. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу : навчальний посібник – / Івахненко В. М. – [4-е вид., випр. і доп.]. – К. : Знання, 2006. – 190 с.
8. Кяран Уолш. Ключові фінансові показники : Аналіз та управління розвитком підприємства / Кяран Уолш; [пер. з англ.]. – К. : Всеуито; Наукова думка, 2005. – 367 с.
9. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства : навчальний посібник / Мец В. О. – К. : Вища школа, 2008. – 278 с.
10. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник / Мних Є. В. – [2-е вид., перер. і доп.] – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 472 с.
11. Мошенський С. З. Економічний аналіз : підручник / С. З. Мошенський, О. В. Олійник – [2-е вид. доп. і перероб.] – Житомир : Рута, 2007. – 704 с.
12. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз : навчальний посібник / Тарасенко Н. В. – [3-є вид., випр. і доп.] – Львів : Магнолія плюс, 2005. – 344 с.

Додаткова література

1. Абрютіна М.С., Грачев А.В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия. – М.: Дело и сервис, 2006. – 256 с.
2. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. – К.: Знання, 2006. – 378 с.
3. Череп А.В. Економічний аналіз. Навчальний посібник. - Київ, 2005.- 160 с.
4. Економічний аналіз. Навчальний посібник/ В.М. Серединська, О.М. Загородна, Р.В. Федорович. – Тернопіль. Видавництво «Астон». – 2010. – 592 с.
5. Про власність: Закон України від 07.02.91 № 697-ХІІ (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 20. – С. 249.
6. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.91 № 1576-ХІІ (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 49. – С. 689.
7. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 № 1602-ІІІ // Відомості Верховної Ради. – 2000. – № 25. – С. 195.
8. Про оподаткування прибутку підприємства: Закон України від 28.12.94 № 334/94-ВР (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради. – 1995. – № 4. – С. 28.
9. Про підприємства в Україні: Закон України від 27.03.91 № 87-ХІІ // Відомості Верховної Ради. – 1994. – № 24. – С. 272.
10. Про цінні папери і фондову біржу: Закон України від 18.06.91 № 1201-ХІІ // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 38. – С. 508.

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

(Ресурси мережі Інтернет)

1. Б.Є. Грабовецький. Економічний аналіз. Режим доступу - <http://posibnyky.vntu.edu.ua/grabovec/p12.html>. (дата звернення 27.09.2015). — Назва з екрана;
2. Економічний аналіз. Чумаченко М.Г. Режим доступу - <http://studentam.kiev.ua/content/view/678/87/>. (дата звернення 27.09.2015). — Назва з екрана;

3. Збірник задач з курсу «Економічний аналіз» (Болюх М.А., Горбаток М.І.). Режим доступу - <http://studentam.kiev.ua/content/view/677/87/>. (дата звернення 27.09.2015). — Назва з екрана;

4. Курс економічного аналізу (Івахненко В.М.). Режим доступу - <http://studentam.kiev.ua/content/view/676/87/>. (дата звернення 27.09.2015). — Назва з екрана;

5. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з курсу: «Економічний аналіз». Режим доступу - <http://studentam.kiev.ua/content/view/671/87/>. (дата звернення 27.09.2015). — Назва з екрана.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна охоплює 18 годин лекцій та 36 годин практичних занять, а також виконання модульної контрольної роботи та розрахункової роботи. Практичні заняття з дисципліни проводяться з метою закріплення теоретичних положень навчальної дисципліни і набуття студентами умінь і досвіду використання методики виконання економічного аналізу діяльності підприємства. Виходячи з розподілу часу на вивчення дисципліни (кредитного модуля), рекомендується 36 практичних занять (з врахуванням часу на модульну контрольну роботу та розрахункову роботу). Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Основними завданнями циклу практичних занять з дисципліни (кредитного модулю) є:

- закріплення теоретичних знань з економічного аналізу, отриманих студентами на лекційних заняттях і самостійній роботі з першоджерелами;

- набуття практичних вмінь при застосуванні методів та прийомів оцінки результатів господарської діяльності, обґрунтуванні управлінських рішень, прогнозуванні і плануванні витрат усіх видів ресурсів; при розкритті теоретичних основ та методик економічного аналізу стану виробництва, місткості ринку, реалізації продукції, витрат ресурсів, собівартості, фінансового потенціалу, прибутку та рентабельності.

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання

№ з/п	Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання (контрольні заходи)	Термін виконання
1	ПРН 2 – Формувати місію та стратегічні цілі підприємства. ПРН 4 – Проводити порівняльну характеристику страхових продуктів та обирати відповідні. ПРН 5 – Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН 6 – Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПРН 7 – Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних	- вирішення практичних задач та кейсів; - показ слайдів, презентацій.	Задачі, тести	1-16-ий тиждень

	<p>принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>ПРН 8 – Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p>			
2	<p>ПРН 10 – Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>ПРН 11 – Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>ПРН 12 – Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН 13 – Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>ПРН 15 – Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>ПРН 16 – Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.</p> <p>ПРН 17 – Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - метод проблемних ситуацій; - робота з навчальною літературою, текстом. 	Тест	3-17-ий тиждень
3	<p>ПРН 18 – Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>ПРН 19 – Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.</p> <p>ПРН 21 – Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - метод ретроспекції (пригадування); - навчальний диспут; - вирішення практичних задач, кейсів. 	Задачі, тести	10-18-ий тиждень

	ПРН 22 – Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.			
--	---	--	--	--

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Практичне заняття 1. Організація економічного аналізу на підприємстві. Організаційні системи економічного аналізу і їхні характеристики. Технологія аналітичного процесу та її особливості в умовах використання ЕОМ. Література основна: [1, с. 3–18, 30–36; 5, с. 13–58; 3–4; 9, с. 12–68]. Додаткова: [1, 3, 10, 12]. <i>Завдання на СРС.</i> Сутність економічного аналізу як засобу дослідження економічних явищ у процесі господарської діяльності підприємств. Зміст економічного аналізу та його предмет. Завдання аналізу ринкової економіки. Основні категорії економічного аналізу. Ресурси, фактори (чинники), резерви виробництва, їх класифікація.</p>
2	<p>Практичне заняття 2. Інформаційна база економічного аналізу. Система економічної інформації як база даних для аналізу господарської діяльності підприємств різноманітних форм власності. Принципи організації інформаційного забезпечення аналізу господарської діяльності. Вимоги, яким має відповідати система економічної інформації. Література основна: [2, с. 33–48, 3, 30–36; 8, с. 23–50; 10, с. 22–38]. Додаткова: [2, 5, 11]. <i>Завдання на СРС.</i> Ознайомитися із інформаційною базою економічного аналізу. Розглянути класифікацію та характеристику найважливіших видів економічної інформації, що використовується для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств; правова, нормативно-довідкова, планова, фактографічна.</p>
3	<p>Практичне заняття 3. Аналіз виробництва та реалізації продукції. Значення і задачі аналізу виробництва продукції, робіт і послуг. Загальна схема і послідовність проведення аналізу. Система показників продукції та обсягів виробництва. Фактори виробництва продукції. Інформаційна база аналізу. Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному і вартісному виразі. Оцінка динаміки обсягу продукції виробництва. Вимірники, які використовуються для обчислення динаміки показників. Література основна: [4 с. 3–18; 7 с. 30–36; 9, с. 13–58]. Додаткова: [8, 9]. <i>Завдання на СРС.</i> Охарактеризуйте аналіз впливу екстенсивних та інтенсивних факторів на динаміку показників, методика їх розрахунку. Аналіз асортименту і структури випуску продукції. З'ясувати комплексний аналіз впливу асортименту і структурних зрушень на економічні показники роботи підприємства.</p>
4	<p>Практичне заняття 4. Аналіз використання трудових ресурсів і фонду оплати праці. Джерела та завдання аналізу використання трудових ресурсів. Джерела інформації для проведення аналізу наявності та використання трудових ресурсів. Забезпеченість підприємства трудовими ресурсами. Аналіз складу персоналу: потреби в робітниках, використання робітників за кваліфікацією, руху робочої сили. Використання робочого часу. Аналіз ефективності використання робочого часу. Втрати робочого часу, їх причини та наслідки. Література основна: [5, с. 46–87; 10, с. 60–76]. Додаткова: [1, 2, 3]. <i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати що таке продуктивність праці. Аналіз факторів, що впливають на продуктивність праці. Екстенсивні та інтенсивні фактори впливу на</p>

	показник продуктивність праці. Аналіз фонду оплати праці, Аналіз обґрунтованості нарахування основної та додаткової оплати праці. Дотримання співвідношення між темпами росту оплати праці і продуктивності праці. Аналіз непродуктивних втрат. Резерви зменшення фонду оплати праці.
5	Практичне заняття 5. Аналіз забезпеченості і використання основних фондів підприємства. Завдання і джерела аналізу основних фондів, оцінка забезпеченості підприємства основними фондами. Аналіз складу, структури і стану основних фондів. Аналіз доцільності і своєчасності виконання ремонтів основних фондів. Аналіз ефективності використання основних фондів. Література основна: [3, с. 3–18; 5, с. 43–58; 8, с.41–69]. Додаткова: [5-6]. Завдання на СРС. Ознайомитись із аналізом фондівіддачі та фондомісткості продукції. З'ясувати як розраховується вплив факторів на фондівіддачу продукції.
6	Практичне заняття 6. Аналіз забезпеченості і використання матеріальних ресурсів Аналіз забезпеченості матеріальними ресурсами. Шляхи поліпшення забезпеченості матеріальними ресурсами. Аналіз використання матеріальних ресурсів. Нормування витрат матеріальних ресурсів. Факторний аналіз матеріаломісткості. Визначення впливу чинників на рівень матеріаломісткості. Література основна: [1, с. 43–58; 3, с.41–69]. Додаткова: [5-6]. Завдання на СРС. Ознайомитись із загальною оцінкою виконання плану матеріально-технічного постачання. Аналіз можливостей мобілізації резервів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.
7	Практичне заняття 7. Аналіз економічного зростання підприємства. Зміст політики економічного зростання підприємства. Аналіз і оцінка ймовірності банкрутства. Аналіз ділової активності господарюючих суб'єктів. Аналіз підприємницького ризику. Література основна: [8 с. 3–69]. Додаткова: [1,11]. Завдання на СРС. Ознайомитись із методикою порівняльної рейтингової оцінки діяльності підприємств.
8	Практичне заняття 8. Аналіз собівартості продукції та витрат на виробництво. Показники, завдання та джерела інформації. Напрями проведення аналізу витрат на виробництво продукції. Аналіз витрат за елементами та статтями. Аналіз загальної суми витрат на виробництво товарної продукції, витрат на гривню товарної продукції. Аналіз впливу собівартості продукції на товарний випуск. Аналіз прямих та накладних витрат . Аналіз матеріальних витрат. Аналіз витрат на оплату праці. Аналіз витрат на обслуговування та управління виробництвом. Література основна: [5, с. 3–18; 6, с. 13–58]. Додаткова: [5, 8, 12]. Завдання на СРС. Уточнити які робиться узагальнений підрахунок резервів зниження собівартості продукції. Оцінка виконання плану собівартості. З'ясувати як проводиться аналіз динаміки собівартості порівнюваної продукції.
9	Практичне заняття 9. Аналіз прибутків від виробництва продукції. Аналіз прибутків від реалізації продукції. Формування доходів і прибутків підприємства. Аналіз прибутків від виробництва продукції. Аналіз прибутків від реалізації продукції. Література основна: [5 с. 3–18; 9, с. 13–58]. Додаткова: [5, 8, 9]. Завдання на СРС. Охарактеризувати сутність та особливості формування доходів і прибутків підприємства.
10	Практичне заняття 10. Маржинальний аналіз. Аналіз рівня беззбитковості.

	<p>Аналіз ціноутворення на продукцію підприємства. Склад і структура ціни продукції підприємства. Ціноутворення за методом «витрати плюс».</p> <p>Література основна: [2, с. 3–18; 4, с. 13–58; 5, с. 12–68].</p> <p>Додаткова: [1, 3].</p> <p><i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати як відбувається ціноутворення за системою «директ-кастинг».</p>
11	<p>Практичне заняття 11. Аналіз рентабельності продукції.</p> <p>Сутність рентабельності продукції. Основні завдання економічного аналізу рентабельності продукції. Джерела інформації. Показники рентабельності, їх розрахунків та використання.</p> <p>Література основна: [4, с. 3–18; 7, с. 12–68; 8, с. 9–61].</p> <p>Додаткова: [2,9,10].</p> <p><i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати фактори впливу на рентабельність продукції та їх визначення.</p>
12	<p>Практичне заняття 12. Аналіз рентабельності підприємства.</p> <p>Значення, задачі і інформаційне забезпечення аналізу рентабельності підприємства. Система показників рентабельності підприємства, особливості їх оцінки. Аналіз впливу факторів на показники рентабельності підприємства. Методи розширення та подовження часткових моделей рентабельності підприємства.</p> <p>Література основна: [8, с. 3–56; 9, с. 43–117].</p> <p>Додаткова: [3,7].</p> <p><i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати як проводиться аналіз рентабельності підприємства з використанням моделі Дюпона. Методика виявлення резервів підвищення рентабельності підприємства.</p>
13	<p>Практичне заняття 13. Організація і методика аналізу фінансових результатів підприємства.</p> <p>Поняття фінансового результату діяльності підприємства. Місце прибутку в системі узагальнюючих вартісних показників, його значення в оцінці й стимулюванні економічної ефективності підприємства. Балансовий прибуток і його складові. Аналіз розподілу прибутку. Визначення суми чистого прибутку. Фактори, які впливають на розмір чистого прибутку: їх класифікація на залежні й незалежні від діяльності підприємства. Аналіз та обґрунтування основних напрямів використання прибутку. Аналіз показників рентабельності: загальна рентабельність виробництва, реалізованої продукції, окремих виробів. Фактори зміни рентабельності, резерви зростання.</p> <p>Література основна: [4, 33–39; 5, с. 13–58; 8, с. 3–4].</p> <p>Додаткова: [4,5].</p> <p><i>Завдання на СРС.</i> Ознайомитися з впливом окремих груп фінансових результатів на розмір балансового прибутку. Прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг). Аналіз доходів і збитків, що не плануються. Оцінка можливостей збільшення прибутку і їх причини.</p>
14	<p>Практичне заняття 14. Організація і методика аналізу фінансового стану підприємства.</p> <p>Взаємозв'язок фінансового стану підприємства і результатів його виробничої і збутової діяльності. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства: зміст, оцінка й аналітичне значення окремих статей балансу. Аналітичне групування статей. Оцінка фінансового стану підприємства. Аналіз дебіторської заборгованості: по обсягу, складу, структурі і строках її виникнення за даними аналітичного обліку. Аналіз пасивів підприємства. Аналіз залучених коштів по строках їх погашення. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності підприємства. Відносні показники фінансової стійкості, методи їх визначення й оцінка досягнутого рівня. Узагальнюючі й проміжні показники ліквідності: методи обчислення, оцінка їх відповідності оптимальним значенням. Аналіз оборотності оборотних коштів і причин їх зміни. Узагальнення результатів аналізу фінансового оздоровлення підприємства.</p> <p>Література основна: [7, с. 13–98; 9, с. 43-88].</p>

	<p>Додаткова: [3,7].</p> <p><i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати як визначається платоспроможність підприємства за балансом та іншими джерелами інформації. Аналіз матеріальних оборотних активів, виявлення надлишкових і непотрібних запасів. Визначення шляхів їх скорочення.</p>
15	<p>Практичне заняття 15. Організація і методика аналізу інвестиційної діяльності підприємства.</p> <p>Вибір і обґрунтування інвестиційних проектів. Моделі прийняття рішень в аналізі реальних інвестицій. Аналіз фінансових інвестицій. Аналіз інвестиційних проектів в умовах інфляції і ризику.</p> <p>Література основна: [7, с. 43–78; 8, с. 13–58; 10, с. 12–108].</p> <p>Додаткова: [1, 8,12].</p> <p><i>Завдання на СРС.</i> Як визначити строк окупності інвестицій? Статистичні моделі прийняття рішень про вигідність інвестиційних проектів. Динамічні моделі прийняття рішень про вигідність інвестиційних проектів. Розкрийте зміст методики аналізу фінансових інвестицій. Як вирахувати інвестиційний ризик?</p>
16	<p>Практичне заняття 16. Організація і методика економічного аналізу зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>Організація аналізу зовнішньоекономічної діяльності. Значення, інформаційне забезпечення і задачі аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз показників макроекономічного середовища ЗЕД. Аналіз динаміки обороту зовнішньоекономічних зв'язків. Аналіз якості функціонування системи зовнішньоекономічних відносин. Аналіз виконання зобов'язань за експортно-імпортними операціями.</p> <p>Література основна: [10, с. 9–61].</p> <p>Додаткова: [5-8].</p> <p><i>Завдання на СРС.</i> Розібратися за допомогою першоджерел як проводиться аналіз накладних витрат щодо експорту й імпорту товарів. Методика аналізу і оцінка ефективності експортних (імпортних) операцій.</p>
17	<p>Практичне заняття 17. Узагальнення результатів аналізу господарської діяльності.</p> <p>Методи узагальнення результатів аналізу господарської діяльності підприємства. Поняття, принципи організації пошуку і підрахунку господарських резервів. Методика підрахунку і обґрунтування господарських резервів.</p> <p>Проведення МКР по всьому курсу кредитного модуля.</p> <p>Захист РР.</p> <p>Література основна: [1, с. 13–58; 8, с. 33–89].</p> <p>Додаткова: [8-9].</p> <p><i>Завдання на СРС.</i> Ознайомитись зі специфікою оформлення результатів аналізу господарської діяльності. Технологія прийняття управлінських рішень за результатами проведеного аналізу.</p>
18	<p>Практичне заняття 18. Підведення підсумків вивчення кредитного модуля.</p> <p>1. Аналіз результатів виконання модульної контрольної роботи.</p> <p>Оголошення результатів рейтингової оцінки роботи студентів.</p>

6. Самостійна робота здобувача

Самостійна робота студента охоплює такі складники як підготування до поточних опитувань, підготування до практичних занять, підготування до модульної контрольної роботи, підготовка до виконання розрахункової роботи.

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу	Кількість годин СРС
1	2	3

1	<p>Організація економічного аналізу на підприємстві. Література основна: [1, с. 3–18, 30–36; 5, с. 13–58; 3–4; 9, с. 12–68]. Додаткова: [1, 3, 10, 12]. <i>Завдання на СРС.</i> Сутність економічного аналізу як засобу дослідження економічних явищ у процесі господарської діяльності підприємств. Зміст економічного аналізу та його предмет. Завдання аналізу ринкової економіки. Основні категорії економічного аналізу. Ресурси, фактори (чинники), резерви виробництва, їх класифікація.</p>	1
2	<p>Інформаційна база економічного аналізу. Література основна: [2, с. 33–48, 3, 30–36; 8, с. 23–50; 10, с. 22–38]. Додаткова: [2, 5, 11]. <i>Завдання на СРС.</i> Ознайомитися із інформаційною базою економічного аналізу. Розглянути класифікацію та характеристику найважливіших видів економічної інформації, що використовується для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств; правова, нормативно-довідкова, планова, фактографічна.</p>	1
3	<p>Аналіз виробництва та реалізації продукції. Література основна: [4 с. 3–18; 7 с. 30–36; 9, с. 13–58]. Додаткова: [8, 9]. <i>Завдання на СРС.</i> Охарактеризуйте аналіз впливу екстенсивних та інтенсивних факторів на динаміку показників, методика їх розрахунку. Аналіз асортименту і структури випуску продукції. З'ясувати комплексний аналіз впливу асортименту і структурних зрушень на економічні показники роботи підприємства.</p>	1
4	<p>Аналіз використання трудових ресурсів і фонду оплати праці. Література основна: [5, с. 46–87; 10, с. 60–76]. Додаткова: [1, 2, 3]. <i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати що таке продуктивність праці. Аналіз факторів, що впливають на продуктивність праці. Екстенсивні та інтенсивні фактори впливу на показник продуктивність праці. Аналіз фонду оплати праці, Аналіз обґрунтованості нарахування основної та додаткової оплати праці. Дотримання співвідношення між темпами росту оплати праці і продуктивності праці. Аналіз непродуктивних втрат. Резерви зменшення фонду оплати праці.</p>	1
5	<p>Аналіз забезпеченості і використання основних фондів підприємства. Література основна: [3, с. 3–18; 5, с. 43–58; 8, с.41–69]. Додаткова: [5-6]. <i>Завдання на СРС.</i> Ознайомитись із аналізом фондівіддачі та фондомісткості продукції. З'ясувати як розраховується вплив факторів на фондівіддачу продукції.</p>	1
6	<p>Аналіз забезпеченості і використання матеріальних ресурсів Література основна: [1, с. 43–58; 3, с.41–69]. Додаткова: [5-6]. <i>Завдання на СРС.</i> Ознайомитись із загальною оцінкою виконання плану матеріально-технічного постачання. Аналіз можливостей мобілізації резервів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.</p>	1
7	<p>Аналіз економічного зростання підприємства. Література основна: [8 с. 3–69]. Додаткова: [1,11]. <i>Завдання на СРС.</i> Ознайомитись із методикою порівняльної рейтингової оцінки діяльності підприємств.</p>	2,5
8	<p>Аналіз собівартості продукції та витрат на виробництво. Література основна: [5, с. 3–18; 6, с. 13–58]. Додаткова: [5, 8, 12].</p>	2,5

	<i>Завдання на СРС.</i> Уточнити які робиться узагальнений підрахунок резервів зниження собівартості продукції. Оцінка виконання плану собівартості. З'ясувати як проводиться аналіз динаміки собівартості порівнюваної продукції.	
9	Аналіз прибутків від виробництва продукції. Аналіз прибутків від реалізації продукції. Література основна: [5 с. 3–18; 9, с. 13–58]. Додаткова: [5, 8, 9]. <i>Завдання на СРС.</i> Охарактеризувати сутність та особливості формування доходів і прибутків підприємства.	1,5
10	Маржинальний аналіз. Аналіз рівня безбитковості. Література основна: [2, с. 3–18; 4, с. 13–58; 5, с. 12–68]. Додаткова: [1, 3]. <i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати як відбувається ціноутворення за системою «директ-кастинг».	1,5
11	Аналіз рентабельності продукції. Література основна: [4, с. 3–18; 7, с. 12–68; 8, с. 9–61]. Додаткова: [2,9,10]. <i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати фактори впливу на рентабельність продукції та їх визначення.	2
12	Аналіз рентабельності підприємства. Література основна: [8, с. 3–56; 9, с. 43–117]. Додаткова: [3,7]. <i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати як проводиться аналіз рентабельності підприємства з використанням моделі Дюпона. Методика виявлення резервів підвищення рентабельності підприємства.	1
13	Організація і методика аналізу фінансових результатів підприємства. Література основна: [4, 33–39; 5, с. 13–58; 8, с. 3–4]. Додаткова: [4,5]. <i>Завдання на СРС.</i> Ознайомитися з впливом окремих груп фінансових результатів на розмір балансового прибутку. Прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг). Аналіз доходів і збитків, що не плануються. Оцінка можливостей збільшення прибутку і їх причини.	1
14	Організація і методика аналізу фінансового стану підприємства. Література основна: [7, с. 13–98; 9, с. 43-88]. Додаткова: [3,7]. <i>Завдання на СРС.</i> З'ясувати як визначається платоспроможність підприємства за балансом та іншими джерелами інформації. Аналіз матеріальних оборотних активів, виявлення надлишкових і непотрібних запасів. Визначення шляхів їх скорочення.	1
15	Організація і методика аналізу інвестиційної діяльності підприємства. Література основна: [7, с. 43–78; 8, с. 13–58; 10, с. 12–108]. Додаткова: [1, 8,12]. <i>Завдання на СРС.</i> Як визначити строк окупності інвестицій? Статистичні моделі прийняття рішень про вигідність інвестиційних проектів. Динамічні моделі прийняття рішень про вигідність інвестиційних проектів. Розкрийте зміст методики аналізу фінансових інвестицій. Як вирахувати інвестиційний ризик.	1
16	Організація і методика економічного аналізу зовнішньоекономічної діяльності. Література основна: [10, с. 9–61]. Додаткова: [5-8]. <i>Завдання на СРС.</i> Розібратися за допомогою першоджерел як проводиться аналіз накладних витрат щодо експорту й імпорту товарів. Методика аналізу і оцінка ефективності експортних (імпортних) операцій.	1

17	Узагальнення результатів аналізу господарської діяльності. Література основна: [1, с. 13–58; 8, с. 33–89]. Додаткова: [8-9]. Завдання на СРС. Ознайомитись зі специфікою оформлення результатів аналізу господарської діяльності. Технологія прийняття управлінських рішень за результатами проведеного аналізу.	1
18	Підготовка до модульної контрольної роботи	4
19	РР	10
20	Підготовка до екзамену	30
Всього, год.		66

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, оцінюється з врахуванням зниження балів.

У разі пропуску з поважної причини заняття, на якому проходив контрольний захід,

- тестування можна написати в інший день за індивідуальним графіком;
- завдання з практичних занять виконуються дистанційно, зберігаються на google-диску.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Календарний контроль проводиться з метою підвищення якості навчання студентів та моніторингу виконання студентом вимог силабусу.

Критерій		Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін календарного контролю ¹		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання позитивної оцінки	Поточний рейтинг ²	≥ 25 балів	≥ 50 балів

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

¹ Там само.

² Там само.

Інклюзивне навчання. Засвоєння знань та умінь в ході вивчення дисципліни може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою. У ході виконання завдань студентам може бути рекомендовано звернутися до англomовних джерел.

Передбачено можливість проведення лекційних та практичних занять англійською мовою, що сприятиме оволодінню професійною термінологією мовою оригіналу. Кількість та графік проведення занять англійською мовою узгоджується викладачем зі студентами на початку семестру.

Позааудиторні заняття. Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Призначення заохочувальних та штрафних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

Заохочувальні бали студентам можуть нараховуватись за такі види наукової та дослідної роботи (усього – не більше 5 балів):

- проведення науково-дослідної роботи, результати якої представлено у вигляді наукових тез (ваговий бал – 3), наукової статті (ваговий бал – 5);
- отримання студентом диплому за тематикою курсу (неформальна освіта) (ваговий бал – 10);
- участь в олімпіадах I та II рівнів, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – 5);
- участь у конкурсах наукових робіт, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – 10).

Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Підготування до практичних занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестрова атестація проводиться у вигляді екзамену. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Поточний контроль: участь у роботі практичних занять, доповідання, МКР, розрахункова робота.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен.

Умови допуску до семестрового контролю: Якщо семестровий рейтинг більше 50 балів студент допускається до екзамену, всі мкр та рр мають бути зарахованими.

Модульна контрольна робота (МКР) (приклад див. додаток 2). Модульна контрольна робота містить комплексні питання тестового, розрахункового або відкритого (питання, яке вимагає розгорнутої текстової відповіді) типу, які оцінюються в два бали. За правильну відповідь на питання студент отримує 2 бали, неправильну – 0 балів.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання*	%	Ваговий бал	Кількість	Разом
1.	Презентація й публічний виступ, участь у обговореннях та доповнення, звітування з тематичних завдань	70%	2	20	40
2.	Модульна контрольна робота	15%	10	1	10
3.	Індивідуальне завдання (РР)	15%	10	1	10
	Разом				60

Вагові 60 балів охоплюють:

Виконання МКР. (приклад див. додаток 1).

Участь у практичних заняттях. Активна участь на кожному занятті оцінюється у 2 балів, малоактивна участь, некоректні відповіді та коментарі, які свідчать про непідготовленість студента до заняття, знижують оцінку за роботу на практичному занятті до 1 балу.

Індивідуальне завдання (РР) (приклад див. додаток 2). Оцінюється у 10 балів.

Всі студенти складають екзамен, який має 3 практичні питання та 1 теоретичне.

Вага: 1 теор. питання = 10 б.

3 практ = 3 пит *10 б. =30 б.

Загальна кількість = 60 б. за сем. +40 б. екз.= 100 б.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Семестровий контроль відбувається у вигляді підсумкового написання екзаменаційної роботи (4 питання). З метою закріплення знань, одержаних студентами на лекційних, семінарських, практичних заняттях та в результаті самостійної роботи, на кожному практичному занятті, починаючи з другого, рекомендується здійснювати експрес-контроль отриманих знань у вигляді письмового вирішення тестових завдань або опитування.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Студенти повинні уважно прослухати план лекції, стежити за ходом викладання відповідно до плану. Головні тези лекції лектор виділяє різними способами: затримання або прискорення темпу, підвищення інтонації, виразнішою дикцією, повторенням окремих фраз, вказівкою, щоб студенти записали визначення або положення. Конспект лекцій повинен являти скорочений запис, в якому за допомогою активної думки та пам'яті виділяється головне. Нові поняття, визначення та найінформативніші висновки слід записувати повністю для спрощення їх подальшого відтворення.

У ході практичних занять здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних вмінь у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, презентацій, навчальних проектів, які моделюють майбутню професійну діяльність фахівців в умовах ринку. Студенти розглядають ситуації, наближені до реальних умов виробничої діяльності. На практичному занятті студенти повинні оволодіти навичками вирішення конкретних практичних завдань у відповідності до тематики практичних занять.

Самостійна робота студентів полягає у створенні індивідуальних опорних конспектів, виконанні вправ змістово-пошукового плану, підготовці та виконанні індивідуальних та колективних завдань.

Методика вивчення кредитного модуля (дисципліни) ґрунтується на поєднанні послідовного вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу програми на практичних заняттях, виконання індивідуальних, контрольних завдань, самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалу інформаційних джерел.

Протягом викладання дисципліни (кредитного модуля) (18 лекцій та 36 год. практичних) застосовуватимуться основні **методи навчання**:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-форум).

Додаток 1

**МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА З ДИСЦИПЛІНИ (КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ)
«ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ»**

Завдання 1: На основі даних табл. 1 оцініть динаміку зміни показників валової й товарної продукції на підприємстві за попередній, плановий та звітний періоди, використовуючи ряди динаміки.

Таблиця 1

Вихідні дані для визначення динаміки зміни обсягу валової та товарної продукції підприємства

Показник	Попередній місяць	Звітний місяць	
		План	Фактично
Валова продукція у зіставних цінах підприємства, тис. грн.	127,22	146,77	160,72
Товарна продукція за оптовими цінами підприємства, прийнятих у плані, тис. грн.	126,39	145,81	159,38

Завдання 2: За даними табл. 2 вирахуйте, як змінилася продуктивність праці у звітному періоді порівняно із плановим.

Таблиця 2

Вихідні дані для аналізу зміни продуктивності праці

Показник	План	Факт	+/- Відхилення	Умовне позначення
Валова продукція, грн	146,77	160,72	+ 13,95	Q
Середньооблікова чисельність робітників, осіб	124	133	9	Ч

Завдання 3: Проаналізуйте (табл. 3), як змінився випуск товарної продукції за асортиментом.

Таблиця 3

Вихідні дані для аналізу випуск товарної продукції за асортиментом

Продукція	Трудомісткість, грн		Випуск продукції, од.		Заг. випуск продукції, грн		Т %	Зараховано у вик. плану, Т	Зараховано у виконання плану, од.
	План	Факт	План	Факт	План	Факт			
А	371,67	370,64	309	371	114 846,03	137 507,4	19,73	119,7	309
Б	59,47	59,47	772	876	45 910,8	52 095,72	13,47	113,47	772
В	25,63	25,61	1 342	1 408	34 395,5	35 058,88	1,92	101,9	1 342
Г	4,19	4,18	2 775	2 863	11 627,25	11 967,34	2,92	102,92	2 775

Разом	-	-	5 198	5 518	206 779,6	236 629,3	38,04	-	5 198
--------------	---	---	-------	-------	-----------	-----------	-------	---	-------

Завдання 4: Охарактеризувати загальну собівартість на виробництво продукції А, Б, В, Г за даними табл. 4 (кількість випуску товарної продукції за фактичним результатом, од.)

Таблиця 4

Дані для характеристики загальної собівартості продукції

Види продукції	Ціна	Vпродукції		Собівартість од. виробу		Загальна собівартість		Відхилення	Г' (%)
		План	Факт	Планова	Фактична	Планова	Фактична		
А	1500	309	371	2 419,31	2 585,70	747566,79	959294,7	211727,9	28,32
Б	700	772	876	1 195,43	1 278,06	922871,96	1119581	196708,6	21,31
В	500	1 342	1408	901,31	974,10	1209558,02	1371533	161974,8	13,39
Г	250	2 775	2863	450,66	485,52	1250581,5	1390044	139462,3	11,15
Всього	-	5 198	5518	-	-	4130578,27	4840452	709873,6	17,19

Завдання 5: Проаналізуйте використання робочого часу підприємства за даними таблиці 5. Результати розрахунку пояснити.

Таблиця 5

Вихідні дані для аналізу використання робочого часу підприємства, год

Показник	Планове значення	Фактичне значення
Хвороби та відпустки у зв'язку з вагітністю	12,94	19,95
Використання громадських і державних обов'язків	2,59	4,28
Пільгові дні та додаткові відпустки тим, хто навчається	9,06	7,13
Відпустки без збереження утримання з дозволу адміністрації	0	4,28
Прогули	0	1,43

Завдання 6: За даними таблиці 6 визначте оптимальну програму виготовлення продукції, охарактеризуйте технологічний процес.

Таблиця 6

Вихідні дані для аналізу технологічних процесів

Витрати	Показник діяльності за умов звичайного лиття	
Змінні витрати на одиницю продукції, грн.	a_1	3,084
Постійні витрати, грн.	b_1	5304,0
Витрати	Показник діяльності за умови вібролиття	
Змінні витрати на одиницю продукції, грн.	a_2	2,581
Постійні витрати, грн.	b_2	6534,0

**РОЗРАХУНКОВА РОБОТА З ДИСЦИПЛІНИ (КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ)
«ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ»**

Завдання 1: За даними табл.1 методом ланцюгових підстановок визначте чинники, які впливають на зміну загальних витрат у процесі виробництва тротуарної плитки. Результати розрахунків пояснити.

Вихідні дані для проведення аналізу діяльності підприємства методом ланцюгових підстановок (табл. 1)

Показник	Плановий	Фактичний	±Відхилення	Умовні позначення
Виробництво тротуарної плитки, од.	18 622	19 380	+ 758	Д
Питомі витрати забарвника на одну одиницю плитки, кг/од	0,152	0,173	+ 0,021	h
Ціна 1 кг забарвника, грн	18,22	21,199	+2,97	Ц
Загальні витрати, грн	515,72	710,45	+194,7	З

Завдання 2: *Метод абсолютних різниць* є спрощеним методом ланцюгових підстановок для виявлення впливу окремих чинників на узагальнюючий показник. Розрахувати чинники, які впливають на зміну загальних витрат у процесі виробництва тротуарної плитки використовуючи дані з табл. 1.

Завдання 3: За вихідними даними табл. 2 визначити інтегральним методом, які чинники впливають на зміну рентабельності підприємства.

Вихідні дані для проведення аналізу діяльності підприємства інтегральним методом (табл.2)

Показники	Умовні позначення	Плановий	Фактичний	±Відхилення
Прибуток, тис. грн.	X	6 690,40	7 464,36	+ 773,96
Середньорічна вартість основних фондів (ОФ), тис. грн.	Y	1 979,85	2 408,63	+ 428,78
Середньорічна вартість нормованих обігових засобів (ОБЗ), тис. грн.	Z	1 234,13	1 364,96	+130,83

Завдання 4: За допомогою індексного методу визначити вплив часткових чинників (кількість працівників та продуктивність праці) на обсяг виробленої продукції.

Вихідні дані для проведення аналізу діяльності підприємства індексним методом (табл.3)

Показники	Умовні позначення	План	Факт	Відхилення
Обсяг виробленої продукції, тис. грн.	D	21 172,31	23 166,24	+ 1 993, 93
Кількість працівників, осіб	Q	244	265	+ 21
Продуктивність праці, тис. грн.	P	86,771	87,419	+ 0,648

Завдання 5: За даними таблиці 4. розрахуйте залежність (лінійну, нелінійну) між показниками, параметри залежності, рівняння залежності. Результати розрахунків показати у висновках.

Вихідні дані для проведення аналізу діяльності підприємства кореляційним аналізом (табл. 4)

Показник, тис. од.	Результати спостережень						
	1	2	3	4	5	6	Σ
Запуск, x_i	117,61	143,75	84,94	130,68	98,01	91,48	666,47
Випуск, y_i	109,29	132,79	73,71	118,81	89,59	81,96	606,15

Завдання 6: Побудуйте рівняння регресії (за методом авторегресійної залежності) для прогнозування обсягу реалізації на основі даних про динаміку цього показника на підприємстві (табл.5).

Динаміка зміни обсягів реалізації товарної продукції (табл.5)

Період	1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг реалізації, млн. грн	3,226	3,264	3,985	4,896	4,364	5,304	5,313	?

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

доцент кафедри міжнародної економіки, канд. екон. наук., доцент,

Чернеко Наталя Олександрівна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 12 від 14.07.2023)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 11 від 30.06.2023)